

Голові разової спеціалізованої
вченої ради (ID: PhD 12840)
Державного податкового
університету, доктору
економічних наук, професору
СУНЦОВІЙ Олесі
Олександрівні

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з державного управління, професора
ЄВСЮКОВОЇ Оксани Володимирівни
на дисертаційну роботу МАХНЮКА Володимира Володимировича
на тему: «Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС»,
представленої на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії (PhD)
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування»

Вивчення тексту поданої на захист дисертаційної роботи і опублікованих
наукових праць їх автора – Махнюка Володимира Володимировича дає підстави
зробити такі висновки.

Актуальність теми дисертаційного дослідження Махнюка Володимира
Володимировича полягає в тому, що в сучасних умовах повномасштабної
військової агресії проти України ефективне публічне управління неможливе без
формування дієвої системи державного регулювання містобудівної діяльності,
яка забезпечує відновлення зруйнованих територій, розвиток інфраструктури та
створення безпечного життєвого середовища. Містобудівна діяльність виступає
ключовим інструментом реалізації державної політики у сфері просторового
розвитку, інтегруючи інтереси держави, територіальних громад, бізнесу та
населення.

Сучасний етап розвитку системи публічного управління характеризується
суттєвим ускладненням процесів просторового планування, що зумовлено
наслідками війни, масштабами руйнувань, екологічними загрозами, потребою у
відновленні житлової, соціальної та виробничої інфраструктури, а також
необхідністю інтеграції України до європейського правового та інституційного
простору. Особливого значення набувають питання цифровізації містобудівної
діяльності, впровадження геоінформаційних систем, удосконалення
нормативно-правового забезпечення, а також застосування інноваційних

технологій у будівництві.

Актуальність теми дисертації підтверджується також необхідністю розроблення та впровадження нових підходів до державного регулювання містобудування, що базуються на принципах сталого розвитку, децентралізації, безпекового планування, а також використанні інструментів програм комплексного відновлення територій. У цьому контексті важливим є врахування міжнародного досвіду та гармонізація національного законодавства з нормами Європейського Союзу.

Тема дисертаційного дослідження пов'язана з виконанням науково-дослідних робіт у сфері забезпечення безпечних умов проживання населення, зокрема в межах науково-дослідної теми «Гігієнічна оцінка містобудівної документації населених пунктів, які постраждали в результаті бойових дій» (державний реєстраційний номер 0123U100941), що підкреслює її прикладний характер та практичну значущість у процесах відновлення та розвитку територій України.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації. В.В. Махнюку вдалося ґрунтовно та аргументовано визначити основні категорії дисертаційного дослідження: об'єкт, предмет, мету та завдання, а також сформувати цілісну методологічну основу дослідження. Використана система загальнонаукових і спеціальних методів є адекватною поставленій меті та забезпечує достовірність отриманих результатів. Дисертаційна робота відзначається чіткою структурою, логічною послідовністю викладу матеріалу та внутрішньою узгодженістю всіх розділів і підрозділів.

Позитивної оцінки заслуговує широка та різнопланова база використаних в ході дослідження джерел, яка включає нормативно-правові акти України та Європейського Союзу, міжнародні документи, наукові публікації, статистичні матеріали та результати власних досліджень автора. Значний обсяг опрацьованих джерел забезпечив комплексність і глибину наукового аналізу проблем державного регулювання містобудівної діяльності.

У роботі дисертантом здійснено системний аналіз теоретичних засад державного регулювання містобудівної діяльності, визначено його місце та роль у системі публічного управління в умовах воєнного стану та повоєнного

відновлення. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення містобудівної сфери та особливості його гармонізації з вимогами Європейського Союзу. Розкрито інституційні, організаційні та цифрові механізми управління просторовим розвитком, зокрема функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, містобудівного кадастру та геопросторових даних. Висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, є логічно обґрунтованими, науково виваженими та підтверджуються результатами аналізу, а також практичним впровадженням окремих положень у діяльність відповідних установ і організацій, що свідчить про їх достовірність і прикладну цінність.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів. Науковою новизною роботи став запропонований та науково обґрунтований концептуальний підхід до державного регулювання містобудівної діяльності у воєнний та повоєнний періоди, який інтегрує сукупність теоретичних, правових та прикладних положень на основі впровадження в діяльність удосконаленої системи принципів інтегрованого розвитку територій громад, поєднує нормативно-правові, просторові, екологічні, цифрові та інституційні аспекти публічного управління територіальним розвитком, а також використання кращих рис світового досвіду повоєнної відбудови та наукові підходи до державного регулювання містобудівної діяльності на територіях, забруднених вибухонебезпечними предметами.

Наукова новизна одержаних результатів виявляється також у наступних положеннях, які відображають особистий внесок автора у розроблювану проблему:

удосконалено: систему принципів державного регулювання містобудівної діяльності у воєнний та повоєнний періоди шляхом додавання до існуючих принципів інтегрованого розвитку територій громад, а саме: партисипації, міждисциплінарності, просторового представлення (із зміною фокусу на "цифрове" просторове представлення), наступних принципів: людиноцентризму, безпекового планування та впровадження технологічних інновацій; методичні засади розроблення Програм комплексного відновлення - уточнено їхню ієрархію, структуру, пріоритезацію етапів відбудови та алгоритм інтеграції з

Єдиною державною електронною системою у сфері будівництва (ЄДЕССБ), містобудівним кадастром та Національною інфраструктурою геопросторових даних; наукове обґрунтування модернізації державної житлової політики через поєднання комплексного, міжвідомчого, безпекового підходу та інструментів децентралізації і публічно-приватного партнерства в процесах повоєнного відновлення зруйнованого житла та застарілого житлового фонду, імплементації положень Женевської хартії ООН про стале житлове господарство;

дістали подальшого розвитку: - узагальнення кращих практик світового досвіду державного регулювання містобудівної діяльності у таких сферах: цивільний захист, впровадження інноваційних технологій, створення та використання цифрових інструментів у будівництві, а також підкреслено важливість та проаналізовано шляхи міжвідомчої діяльності служб розмінування та містобудівного кадастру щодо очищення територій та повернення їх до операційного використання в процесі містобудівної діяльності; інструменти відновлення зруйнованої житлової, промислової та соціальної інфраструктури шляхом аналізу та рекомендації до впровадження інноваційних технологій у сфері містобудування, зокрема вивчено технології модульного індустріалізованого будівництва з використанням технології CLT-панелей (Cross Laminated Timber) та 3Д залізобетонного друку; наукове розуміння інтеграції української містобудівної інформаційної системи до європейського цифрового простору, шляхом впровадження ЄДЕССБ, геопорталу містобудівного кадастру, національної інфраструктури геопросторових даних, як базових елементів цифрового публічного управління..

Констатуємо, що в дисертації представлено всі необхідні рівні наукової новизни отриманих результатів дослідження.

Повнота викладення наукових результатів дисертації в опублікованих працях. За темою дисертації опубліковано 15 наукових праць, серед яких: 8 статей у фахових виданнях з публічного управління та адміністрування категорії Б; 6 публікацій у наукових виданнях держав, що входять до ОЕСР та ЄС (розділи у міжнародних колективних монографіях); 1 стаття у закордонному науковому виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus. Додатково результати дослідження апробовано у 21 тезі доповідей на науково-практичних

конференціях. Кількість, рівень та зміст публікацій відповідають встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та забезпечують належну апробацію отриманих результатів.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Сформульовані й аргументовані в дисертаційному дослідженні висновки, теоретичні положення та конкретні пропозиції використовуються та можуть бути використані у:

- практичній діяльності – у нормотворчій діяльності центральних органів виконавчої влади (Мінрозвитку, Міндовкілля, МОЗ) під час підготовки змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», зокрема щодо унормування санітарно-захисних зон, цифрового просторового планування, протимінної діяльності та екологічного контролю забудови промислових територій; у розробленні Програм комплексного відновлення територій (ПКВ) як інструментів стратегічного управління відбудовою громад, що поєднують просторове, безпекове та соціально-економічне планування з цифровими технологіями моніторингу;

- освітньому процесі – матеріали дисертації можуть бути впроваджені у навчальні дисципліни «Державне управління у сфері містобудування», «Регіональна політика і просторове планування», «Публічне управління та адміністрування», а також у курси з екологічного права, урбаністики та євроінтеграційних студій.

Оцінка змісту дисертації та її оформлення. Робота складається з анотації, вступу, 3-х розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 256 сторінок, з них основного тексту - 176 сторінок. Список використаних джерел налічує 268 найменування та займає 28 сторінок.

Анотація дисертації відповідає встановленим вимогам та є узагальненим коротким викладом її основного змісту, в якій представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни і практичного значення, що дає повне уявлення про виконану роботу, яка подається до захисту.

Зауваження та дискусійні положення щодо оформлення та змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи наукове та практичне значення результатів дослідження, дисертаційну роботу, на наш погляд, доцільно було б підсилити аналізом таких проблем:

1) у підрозділі 1.2 розділу 1, присвяченому аналізу інституційно-правових засад державного регулювання містобудівної діяльності, автором окреслено основні елементи відповідної системи. На нашу думку, доцільним виглядало б більш детальне розкриття механізмів міжвідомчої взаємодії, зокрема в частині координації рішень у сфері просторового планування.

2) у підрозділах, присвячених міжнародному досвіду, автором наведено окремі приклади зарубіжних практик. Разом з тим, доцільним виглядало б більш системне узагальнення критеріїв відбору таких практик та умов їх адаптації до українського контексту.

3) в п.п. 3.4 розділу 3 (стор. 171) дисертаційного дослідження обґрунтовано необхідність удосконалення системи принципів державного регулювання містобудівної діяльності з урахуванням сучасних викликів. Водночас, варто було б більш детально розкрити механізми практичної імплементації запропонованих принципів у діяльність органів публічного управління;

4) у п.п. 1.4 розділу 1 (стор. 54), присвяченому Програмам комплексного відновлення територій, автором обґрунтовано їх роль як інструменту стратегічного управління відбудовою, однак, на нашу думку, було приділено недостатньо уваги механізмам моніторингу та оцінки ефективності реалізації ПКВ у середньостроковій перспективі.

Однак дані зауваження не зменшують наукового значення дисертаційного дослідження Махнюка Володимира Володимировича на тему «Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС». Робота дисертанта є самостійним, завершеним, логічним науковим дослідженням, що вирішує важливу науково-прикладну проблему забезпечення ефективного регулювання та публічного управління в сфері містобудівної діяльності.

Відсутність порушень академічної доброчесності.

Дисертацію написано державною мовою з дотриманням вимог наукового стилю. Робота містить посилання на використані авторкою джерела і літературу

відповідно до чинного законодавства щодо авторських прав і академічної доброчесності. Всі випадки використання ідей і текстів інших науковців мають посилання на відповідні джерела і оформлені у належний спосіб. Порухень академічної доброчесності чи ознак плагіату не виявлено.

Загальна оцінка кваліфікаційної наукової праці. Дисертаційна робота «Державне регулювання містобудівної діяльності в Україні та ЄС» характеризується новизною одержаних результатів і висновків, має теоретичну і практичну цінність та відповідає усім вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами і доповненнями від 08 квітня 2025 року №426), пп.6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а Володимир Володимирович Махнюк, на підставі публічного захисту заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління, доцент,

професор кафедри публічного

управління та адміністрування

Державного торговельно-

економічного університету

Оксана ЄВСЮКОВА

Підпис Євсюкової Оксана засвідчую
Начальник відділу кадрів Іван К. Шевченко